

ДО
АСЕН ВАСИЛЕВ
Министър на финансите
Министерство на финансите
ул. „Г. С. Раковски” № 102
София 1040

КОПИЕ ДО
ЛЮДМИЛА ПЕТКОВА
Директор Дирекция „Данъчна политика“
Министерство на финансите

ОТ
Асоциацията на операторите
на
ваучери за храна в България

СТАНОВИЩЕ

Относно: Законопроект за Държавния бюджет на Република България за 2023 г., публикуван за обществено обсъждане на 27.06.2023 г.

Уважаеми министър Василев,

Уважаема госпожо Петкова,

Асоциацията на операторите на ваучери за храна в България (АОВХ) би искала да изрази подкрепата си към законопроекта за Държавния бюджет на Република България за 2023 г.

Увеличението на квотата за ваучери за храна до 1.4 млрд. лв. ще позволи на над 700 хил. работещи да продължат да получават ваучери за храна от своите работодатели до края на годината, без да се стига до недостиг на квоти и осигурявайки равен достъп до тази социална придобивка.

В началото на 2022 г. необлагаемият размер на ваучерите за храна, предоставени ежемесечно на наетите лица, бе увеличен от 80 лв. до 200 лв. Тази мярка бе възприета изключително добре от хиляди работодатели, които увеличиха месечния размер на ваучерите, които предоставят на своите служители. По данни на АОВХ **броят на работещите, които получават ваучери, се е увеличил до над 700 хил. души (от 500 хил. през 2021 г.),** като повече от 65% от работодателите са увеличили месечния размер на ваучерите за храна, които предоставят на своите служители.

Дигитализация на ваучерите за храна

Членовете на АОВХ подкрепят законопроекта в частта му за дигитализация на ваучерите за храна и в тази връзка бихме искали да обърнем внимание на следното:

1.1. Положителни ефекти от дигитализацията на ваучерите за храна

Предоставянето на възможност за издаване на електронни ваучери за храна би довело до редица положителни ефекти за работодателите, служителите, търговците, приемащи ваучери, както и за държавата и органите, които осигуряват контрол с цел съблюдаване спазването на законовите изисквания (т.е. органите на Националната агенция за приходите и Министерство на финансите).

Издаването на електронни ваучери би спестило на работодателите време за администрирането и раздаването им, би улеснило служителите, предоставяйки им възможност да използват ваучерите си за плащания на ПОС терминал и онлайн, би довело до улеснено администриране на ваучерите при търговските обекти, като това ще намали разходите за съхранение, транспорт и въглеродния отпечатък на ваучерите и др.

За служителите електронните ваучери ще означават удобство и по-голяма сигурност, тъй като те ще могат да проверяват съответната наличност и валидност на ваучерите си по електронен път, да използват най-напред ваучерите с най-кратката валидност, да блокират съответния електронен инструмент (било то на физически или електронен носител), ако той е бил загубен или откраднат и да получат нов, за да използват своите електронни ваучери.

Дигитализацията на ваучерите за храна би довела до ползи и за държавата, насърчавайки безкасовите плащания и допринасяйки за разширяване на ПОС мрежата, което респективно ще доведе до намаляване на сивата икономика, а това от своя страна – до по-високи приходи от ДДС, корпоративен данък, задължителни осигурителни вноски и данъци върху доходите на физическите лица.

1.2. Изисквания за издаването на електронни ваучери

Подобно на ваучерите на хартия, тези на електронен носител също следва да бъдат използвани само за храна и хранителни продукти в ограничена мрежа от търговци, които имат сключен договор с оператори на ваучери за храна, за да се гарантира тяхната социална насоченост. Електронните ваучери, както и хартиените, няма да могат да бъдат заменени срещу пари, от тях няма да може да се теглят средства на банкомат или да се връща ресто. **Те ще могат да бъдат използвани единствено в ограничена мрежа от търговски обекти, които имат сключен договор с издателя на електронния ваучер, за да се контролира получената стока за замяна срещу ваучера.**

Ето защо АОВХ предлага следното прецизиране на текста на закона, сходно с този за ваучерите за храна на хартиен носител:

Чл. 209 а: „(2) Лице, получило разрешение от министъра на финансите по чл. 209, ал. 2 има право да издава ваучери за храна на електронен носител при условие, че разполага с образец на ваучер за храна на електронен носител, който отговаря на следните изисквания:

а) съдържа уникален идентификационен номер, който позволява индивидуализиране и проследяване на електронния носител;

- б) съдържа наименованието на оператора и единния идентификационен код, определен от Агенцията по вписванията;
- в) съдържа наименованието и/или единния идентификационен код на работодателя, определен от Агенцията по вписванията;
- г) съдържа техническо ограничение за тегленето на пари в брой от ваучера за храна на електронен носител;
- д) съдържа изрична забрана за покупка на вино, спиртни напитки, пиво и тютюневи изделия чрез ваучери за храна на електронен носител;
- е) съдържа дата на издаване на заповедта на получената от оператора индивидуална квота, по която е предоставен ваучерът за храна на електронен носител;
- ж) съдържа уникалния номер на получената от оператора индивидуална квота, по която е предоставен ваучерът за храна на електронен носител;
- з) съдържа срок на валидност на електронния носител;
- и) съдържа обозначение „ваучер за храна“ и „валиден само в България“.

(3) Условието и редът за издаване на ваучери за храна на електронен носител, характеристиките на издаваните ваучери, условията за организирането и контролът върху осъществяването на дейност като оператор във връзка с ваучерите за храна на електронен носител се определят с наредбата по чл. 209, ал. 6.

(4) Общата годишна квота за предоставяне на ваучери за храна на хартиен и електронен носител се утвърждава със закона за държавния бюджет на Република България за съответната година.

(5) Операторът използва получените суми от работодателите по предоставените им ваучери за храна на електронен носител само за уреждане на паричните си задължения по електронен път с доставчиците, сключили договор за обслужване с оператора, или за възстановяване номиналната стойност на ваучерите за храна на електронен носител, предявени от работодатели, в случаите на отнемане разрешението на оператора.

(6) Операторът сключва договори за обслужване с ваучери за храна на електронен носител само с доставчици, които са регистрирани по Закона за данък върху добавената стойност и са идентифицирани с уникален идентификационен номер на ниво платформа или платежна схема, който да позволи на операторите на ваучери за храна да оторизират трансакциите с ваучери за храна, само за онези доставчици, които имат валиден договор за обслужване с оператор.

АОВХ взема предвид необходимостта от приемането на по-подробни технически изисквания за електронни ваучери в подзаконовата нормативна рамка, а именно Наредба №7 от 9.07.2003 г. за условията и реда за издаване и отнемане на разрешение за извършване на дейност като оператор на ваучери за храна и осъществяване дейност като оператор („Наредба №7“) в срок, който да позволи на операторите на ваучери за храна, получили разрешение за тази дейност от Министерство на финансите, да адаптират продуктите и услугите си. **За тази цел ние препоръчваме промените в Наредба №7 да бъдат приети поне 4 месеца преди влизането на закона в сила.** Членовете на АОВХ са готови да съдействат на Министерството на финансите и Министерството на труда и

социалната политика с експертиза при издаването на електронни ваучери за храна в други държави в ЕС, както и въвеждането на нормативна рамка, която да отговаря на най-добрите практики, въведени към днешна дата в други държави-членки на ЕС.

1.3. Влизане в сила на новите правила

Предвид гореизложеното, АОВХ подкрепя предложението **разпоредбите, позволяващи дигитализацията на ваучерите за храна, да се прилагат от 1 януари 2024 г.**, за да има достатъчно време да се проведат необходимите обществени обсъждания на подзаконовата рамка и да се даде възможност на всички заинтересовани страни да се подготвят в разумен срок за предстоящата дигитализация.

Също така считаме, че предвиденият преходен период от 6 месеца, в който двата инструмента – ваучер за храна на хартиен и електронен носител, да съществуват паралелно, е минималният срок, който ще даде възможност да се осигури преход към дигитализация на ваучерите. В същото време, операторите на ваучери за храна се ангажират да информират редовно Министерството на финансите за нивото на преминаване към електронни ваучери за храна през преходния период от 6 месеца, за да се предостави възможност на повечето оператори и работодатели да мигрират към системата на електронни ваучери за храна и да алармират при възникнали проблеми с този процес.

1.4. Контрол върху системата на ваучерите за храна

АОВХ счита, че контролът върху системата следва да продължи да бъде извършван от Министерство на финансите (МФ) и Националната агенция по приходите (НАП), тъй като предоставянето на възможност за издаване на електронни ваучери за храна не създава нова система за ваучери за храна, а по-скоро надгражда съществуващата система с електронен носител.

Към настоящия момент, съгласно чл. 19 от Наредба №7, операторите ежемесечно представят в НАП справки за предоставените и осребрени (т.е. за направените плащания към търговски обекти, приемащи ваучери) ваучери за храна за предходния месец. Считаме, че това задължение може да бъде прилагано и по отношение на ваучерите за храна на електронен носител, като задължението за подаване на тези справки, както и задължението уреждането на паричните задължения между операторите и работодателите и операторите и търговците (приемащи ваучери) да се извършват само по електронен път създава добра възможност за проследимост на разпространението на ваучерите по веригата от лица. Запазвайки същите задължения и по отношение на електронните ваучери за храна, компетентните органи ще имат възможност да осъществят същото ниво на контрол върху ваучерите на електронен носител, както и върху хартиените такива. Те ще имат същия достъп до информация, какъвто имат и към настоящия момент по отношение на ваучерите за храна.

2. Предложения за допълнения и изменения на законопроекта

АОВХ принципно подкрепя законопроекта за Държавния бюджет за 2023 г., като бихме искали да направим следните уточнения и предложения за допълнения и изменения:

В преходните и заключителни разпоредби:

- В параграф 24, т. 10, буква „а“: В т.35 думата „отпечатването“ следва да се замени с „издаването“
- В параграф 24, т. 10, буква „в“: В т. 36а определението за ваучери за храна на електронен носител следва да се измени, както следва:

- „Ваучерите за храна на електронен носител“ са електронни инструменти, предоставени чрез работодателя на работниците и служителите, включително на тези по договори за управление, относно които съществува задължение да бъдат приети като заплащане или част от заплащане в ресторанти, заведения за бързо обслужване и обекти за търговия с храни съгласно сключен договор за обслужване с оператор. Ваучерите за храна на електронен носител не са електронни пари по смисъла на Закона за платежните услуги и платежните системи. Електронен носител може да бъде физически електронен носител или виртуален електронен носител.“

В заключение, надяваме се да вземете нашето становище под внимание и оставаме на разположение за допълнителна информация и възникнали въпроси. Като заинтересована страна, бихме искали да бъдем поканени на заседанието на Комисията по бюджет и финанси при разглеждането на този законопроект.

С уважение:

Меди Бенбугера

Председател

Асоциация на операторите
на ваучери за храна в България

За контакт: Таня Обущарова

+359 893 042 411

tanya.obushtarova@edenred.com